

İSTANBUL KENT ÜNİVERSİTESİ ETİK KURUL YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Yönerge, bilimsel araştırma, çalışma, yayın, topluma hizmet uygulamaları, etkinlikler ve kişilerarası ilişkilerde uyulması gereken etik kuralları ve İstanbul Kent Üniversitesi Etik kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu Yönerge,

- a) Üniversite mensuplarına veya yükseköğretim kurumlarıyla ilişkisine bakılmaksızın kişilerce yürürlükteki mevzuat hükümleri uyarınca akademik unvanların elde edilmesi aşamasında ve sonrasında yapılan her tür bilimsel araştırma ve çalışmalar ile gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler, desteklenen ve/veya yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- b) Lisansüstü eğitim sırasında yapılan tez ve bilimsel yayınlar ile yürütülen bilimsel araştırma-geliştirme projeleriyle ilgili araştırma etiği konularını,
- c) İstanbul Kent Üniversitesi adresiyle yurtiçi ve yurtdışı dergilerde, her çeşit basın, görsel ve işitsel yayın organında yayınlanan ya da yayınlanmak üzere gönderilen tüm yayınlarla ilgili yayın etiği konularını,
- ç) Üniversitenin akademik ve idari kadrolarında bulunan çalışanlarının akademik ve hizmet etiğini ilgilendiren eylemlerini,
- d) Eğitim etiği temel ilkelerini,
- e) Üniversitenin topluma hizmet ve toplumsal sorumluluklarının söz konusu olduğu durumlarda ortaya çıkan kurumsal etik ilkelerini,
- f) Üniversitenin farklı birimleri ve çalışanları arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan etiğe aykırı davranışların tanımını,
- h) Etik Kurul'un oluşumu, görevleri ve çalışma biçimini,
- i) Etik Kurul'a başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

Dayanak

Madde 3 - (1) Bu yönerge; 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 14 üncü maddesine dayanılarak Yükseköğretim Kurulu Genel Kurul'unun 29.08.2012 tarihli toplantısında alınan 2012.18.946 sayılı kararı ile yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi esas alınarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Yönergede geçen;

a) Üniversite	: İstanbul Kent Üniversitesini,
b) Rektörlük	: İstanbul Kent Üniversitesi Rektörlüğünü,
c) Rektör	: İstanbul Kent Üniversitesi Rektörünü,
ç) Senato	: İstanbul Kent Üniversitesi Senatosunu
d) Yönetim Kurulu	: İstanbul Kent Üniversitesi Yönetim Kurulunu
e) Etik Kurul	: İstanbul Kent Üniversitesi Etik Kurulunu

- f) Başkan :İstanbul Kent Üniversitesi Etik Kurul Başkanı
g) Üye : İstanbul Kent Üniversitesi Etik Kurul Üyesi
h) Sekreteryası : İstanbul Kent Üniversitesi Etik Kurul Sekreteryasını

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

Madde 5- (1)

- a) **İntihal** : Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, şekillerini veya eserlerini, sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan veya gerekli olduğu durumlarda izin almadan kısmen veya tamamen kendi eseriymiş gibi sunmak,
- b) **Sahtecilik**: Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayımlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemek veya değiştirmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek,
- c) **Çarpıtma**: Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için verilerle ve/veya sonuçlarla oynamak, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,
- ç) **Tekrar yayım**: Daha önce yayımladığı bir eseri, önceki ve sonraki telif sahiplerinin bilgi ve onayı olmaksızın, aynen ya da kısmen değiştirerek yeniden yayımlamak veya yayımlama girişiminde bulunmak,
- d) **Dilimleme**: Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak ve birbirine atıf yapmadan birden fazla sayıda yayın yapmak,
- e) **Haksız yazarlık**: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı olan kişileri yazarlar arasına dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini yayım sırasında veya sonraki baskılarda eserden çıkarmak, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,
- f) **Diğer etik ihlali türleri**: Destek alınarak yürütülen araştırmaların yayınlarında destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile onların araştırmadaki katkılarını açık bir biçimde belirtmemek, insan ve hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında hasta haklarına saygı göstermemek, hakem olarak incelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak, bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak, tamamen dayanaksız, yersiz ve kasıtlı etik ihlali suçlamasında bulunmak.

Etiğe Aykırı Davranış Koşulları

Madde 6- (1) Bir eylemin “etiğe aykırı davranış” sayılması için aşağıdaki koşulların yerine gelmiş olması şarttır.

- a) Eylem, kasıt veya ağır ihmal sonucu gerçekleştirilmiş olmalıdır.
b) İddia, inandırıcı ve yeterli delille kanıtlanmış olmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurul'un Oluşumu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Kurulun Oluşumu

Madde 7 - (1) Etik Kurul Başkanı ve Etik Kurul üyeleri; her bir bilim alanından öncelikle profesör, yoksa doçent, o da yoksa yardımcı doçent olmak üzere, Rektör'ün teklifi ve Senato'nun seçimi ile belirlenen 5 üyeden oluşur. Senato, ayrıca Rektör'ün teklifi ile her bilim alanından olmak üzere toplam dört yedek üye belirler. Asil üyenin bulunmadığı toplantılara yedek üye katılır. Etik Kurul başkan yardımcısı, seçilen asil üyeler arasından başkan tarafından atanır.

Madde 8 - (1)

- Etik Kurul üyelerinin görev süresi iki yıldır. Görev süresi dolan üye, tekrar seçilebilir. Başkanın görev süresi ise, Rektörün görev süresi ile sınırlıdır.
- Herhangi bir nedenle boşalan üyenin görev süresini, aynı bilim alanından seçilmiş yedek üye tamamlar.
- Kurulun sekreteryaya hizmetleri, İstanbul Kent Üniversitesi Genel Sekreterliği tarafından yürütülür.

Madde 9 –(1)

- Belirlenen kurul üyeleri hakkında etik ihlalinde bulduklarına dair kesinleşmiş bir adli veya idari karar bulunmamalıdır.
- Etik kurallarına aykırı eylemi tespit edilen etik kurulu üyesinin görevi, rektörün bu konudaki kararının kendisine tebliği ile sona erer.
- İzinsiz ve özürsüz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan veya en az altı ay süreyle izinli olan üyenin, üyeliği kendiliğinden sona erer.
- Kurul üyeliğinden çekilme veya kurul üyeliğinin düşmesi, Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

Kurulun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 10- (1) Kurulun görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır;

- Üniversitenin akademik ve idari birimlerinde bilim, yayın, eğitim-öğretim ve hizmet faaliyetleri ile Üniversitenin toplumla ilişkilerinde ortaya çıkan etik sorunlarda, etik ilke ve kurallar doğrultusunda, yeterli ve inandırıcı kanıtlara dayalı değerlendirme yapar ve görüş bildirir
- Gerektiğinde yeni ilke ve kurallar oluşturur,
- Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirler,
- Üniversite bünyesinde temel alınacak etik ilkeleri ve politikaları geliştirir,
- Üniversitede etik yaşam kültürünün yaygınlaşması ve etik duyarlılık kazanılması için eğitim ve benzeri çalışmaları düzenler,
- Üniversite bünyesinde ortaya çıkan etik sorunları değerlendirerek gerektiğinde uzman etik kurullar oluşturulması için Rektörlüğe öneride bulunur,
- Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurulların oluşturdukları etik ilke ve uygulamaların Üniversitenin benimsemiş olduğu temel etik ilkelerle bütünleşmesine yönelik değerlendirmeler ve önerilerde bulunur,
- Üniversite bünyesinde kurulmuş bulunan uzman etik kurullar arasında eşgüdümü sağlar, bu kurulların anlaşmazlıklarında ya da çözümleyemedikleri konularda hakemlik yapar,
- Hakkında değerlendirme yaptığı, karar aldığı ve görüş verdiği tüm etik konular ve sorunlarda gizlilik içinde çalışır ve ilgili tüm bilgi ve belgeleri saklı tutar,

- j) Üniversite birim ve görevlilerinin etik ilke ve standartlara aykırı tutum ve davranışlarda bulunduğu tespit edildiğinde uygulanacak yaptırımları belirler, etik dışı tutum ve davranışın durdurulması için Rektörlük Makamını bilgilendirir,
- k) Yıllık rapor hazırlayarak Rektörlüğe sunar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurula Başvuru ve İnceleme

Başvuru Konusu ve Şekli

Madde 11- (1)

- a) Başvurular doğrudan Rektörlüğe ya da Etik Kurula yazılı olarak yapılır. Başvuru dilekçesinde, başvuruyu yapan kişinin adı, soyadı, ev ve iş adresi, varsa diğer iletişim bilgileri (cep telefonu, v.b.), T.C. kimlik numarası ile imzası bulunmalıdır. Bu bilgileri içermeyen, sahte kimlik bilgileri ile yapılan başvurular incelenmeye alınmaz.
- b) Başvuranın kimlik bilgileri, Etik Kurul üyeleri dışında gizli tutulur.
- c) Birimler ve Rektörlük de, somut bazı olayların değerlendirilmesi için, Etik Kurula dosya gönderebilir.

Başvurunun Kabulü ve İncelenmesi

Madde 12- (1)

- a) Başkan yapılan tüm başvuruları, değerlendirilmek üzere Etik kurulun yapacağı ilk toplantının gündemine alır.
- b) Yapılan başvuruların usul yönünden kabulü ve değerlendirilmeye alınması yetkisi, Etik Kurula aittir. Usulüne uygun olmayan ve bu nedenle incelemeye alınmayan başvurular, başvuru sahibine gerekçesi ile birlikte yazılı olarak bildirilir.
- c) Etik Kurul incelemesini en geç üç ay içerisinde tamamlar ve sonuç raporunu hazırlar. Bu süre, başvurunun kayda alındığı tarihte başlar. Gerek görülmesi halinde, Etik Kurul bu süreyi bir defaya mahsus olmak üzere üç aya kadar uzatabilir.
- d) Etik Kurul, faaliyetlerinde tamamen bağımsız olup, yapılan başvuruları yalnızca etik ilkelere uygunluk açısından inceler.
- e) Etik Kurul, herhangi bir şekilde bilgi sahibi olduğu ve görev alanı içerisinde bulunan bir etik ihlaline yönelik re'sen inceleme başlatma yetkisine sahiptir.
- f) Başka kurumlar tarafından yapılmakta olan inceleme ve soruşturmalar, bu esaslar kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel teşkil etmez.
- g) Etik ihlalde bulunduğu iddia edilen kişinin sonradan görev yaptığı üst kuruluşu, Yükseköğretim Kurumunu veya statüsünü değiştirmiş veya kurumundan ayrılmış olması, incelemenin başlatılmasına ve gerektiğinde ceza verilmesine engel teşkil etmez.

Yargıya taşınan dosyalar

Madde 13- (1)

- a) Yargı organlarınca incelenmekte olan ve yargı tarafından karara bağlanmış bulunan uyuşmazlıklar hakkında Kurula başvuru yapılamaz.
- b) İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kurulun Çalışma Usul ve Esasları

Raportör Görevlendirme

Madde 14–(1) Etik Kurul; hakkında inceleme kararı verdiği her dosya için, üyeler arasından bir raportör görevlendirir. Ancak raportör, gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle bu görevden çekilebilir. Raportör, sekreteryaya aracılığıyla dosyayla ilgili doğrudan yazılı bilgi alabilir. Bu bilgi ve belgeler, Etik Kurulun inceleme dosyasında saklanır.

Madde 15–(1) Raportör, bir ay içerisinde incelemesini tamamlayarak, yorum ve önerisini de içeren yazılı raporunu Etik Kurula sunar.

Dosya Üzerinden İnceleme

Madde 16–(1) Etik Kurul, ilke olarak tüm değerlendirmelerini dosya üzerinden yapar. Etik ihlali iddiası sebebiyle hakkında inceleme başlatılan kişilerden iddialara ilişkin olarak gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı savunmaları istenir. İlgili kişiler, savunma talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde savunmalarını vermedikleri takdirde, bu durumun savunma istem yazısında belirtilmesi koşuluyla kurul, diğer bilgi ve kanıtlara dayalı olarak karar verebilir. Gerekli görülen hallerde savunma sözlü olarak da alınabilir.

Madde 17 - (1) Etik ihlal iddiası içeren şikâyet ve ihbar dilekçelerinde, kişilerin doçentlik başvuru sürecinin devam ettiğinin belirtilmesi halinde hakkında etik ihlal iddiası bulunan kişinin devam eden bir doçentlik başvurusunun bulunup bulunmadığı hususu Üniversitelerarası Kurul Başkanlığından sorulur. Doçentlik başvurusunun bulunduğu bildirilmesi halinde iddialar ile ilgili tüm bilgi ve belgeler Üniversitelerarası Kurul Başkanlığına gönderilir.

Toplantı ve Karar Alma Usulü

Madde 18- (1) Etik Kurul, olağan gündemini görüşmek üzere gerektiğinde toplanır. Kurul gerektiğinde, başkanın çağrısı üzerine olağanüstü olarak da toplantı yapabilir.

(2) Toplantılar kapalı ve gizli oturum şeklinde yapılır. Üyeler, inceleme konusu dosyaların içeriğini Kurul Toplantısı dışında başkaları ile tartışamaz ve dosyaların içeriği hakkında bilgi veremez.

(3) Kararlar tartışmaya açıldıktan sonra oylanır ve üye tam sayısının üçte ikisinin aynı yöndeki oyu ile alınır. Oylamalarda, çekimser oy kullanılmaz. Eşitlik halinde başkanın oyu yönündeki karar kesinleşir.

(4) Karar gerekçeleri ile birlikte yazılarak, toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karara karşı oy kullanan üyeler, karşı oy gerekçelerini karar tutanağına yazılı olarak ekleyebilirler.

(5) Üyeler, kendilerinin herhangi bir şekilde ilişkili oldukları gündem maddelerinde toplantı müzakerelerine katılamaz ve oy kullanamazlar.

Kararlar Üzerine Yapılacak İşlemler

Madde 19–(1) Etik ihlal kararları en geç bir ay içerisinde Rektörlüğe bildirilir.

(2) Etik Kurulun kararları tespit niteliğindedir. Kararlar hakkındaki her türlü açıklama, Rektörlük tarafından yapılır.

(3) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemlerde bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında ilgili mevzuat uyarınca gerekli disiplin işlemleri ile diğer idari, hukuki ve cezai işlemler ilgilinin birimi tarafından yapılır.

(4) Etiğe aykırı eyleme konu olan eserle daha önce akademik unvan elde edilmiş ise kişi hakkında yapılan işlemler sonucunda alınan etik ihlal kararı sebebiyle bu unvanın geri alınıp alınmayacağı hususu da Rektörlük tarafından değerlendirilir.

(5) Etiğe aykırı eylemlerin gerçekleşmesi halinde asıl müellif, zarar gören veya hakları olumsuz etkilenen kişi ve kuruluşların rıza göstermesi ilgililerin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(6) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı bir eylemin tespit edilmesi halinde Rektörlük tarafından ilgili yayının ortak yazarlarının görev yaptıkları kamu kurumuna da bilgi verilir.

Gizlilik, Saklama ve Yazışmalar

Madde 20- (1) Etik Kurulda yapılan tüm incelemelerde “gizlilik” esastır. Kurula sunulan dosyalardaki belgelerin gizliliğinin ve güvenliğinin korunmasından sekreteryaya sorumludur.

(2) Etik Kurulun inceleme dosyası, içindeki tüm belgeler ve yazışma örnekleri ile birlikte süresiz olarak ve “gizli” kaydıyla saklanır.

(3) Etik Kurul inceleme ve değerlendirmeleri sırasında başka kurum ve kuruluşlar ile yapması gereken tüm yazışmaları, doğrudan sekreteryaya aracılığı ile yapar.

(4) Kararlar onaylanmak ya da başka bir karar alınmak üzere rektöre sunulur.

Zaman aşımı

Madde 21- (1) İntihal ve sahtecilik şeklindeki etik ihlallerinde inceleme başlatılması herhangi bir süre sınırlamasına tabi değildir. Ancak bunların haricindeki etik ihlallerinde eylemin gerçekleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra etik inceleme yapılamaz.

(2) İntihal ve sahtecilik haricindeki diğer etik ihlallerinde, etik ihlal teşkil eden eylemin öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde etik inceleme başlatılmaması halinde etik ihlal iddiası incelenemez.

Yeniden inceleme

Madde 22 - (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarında daha önce incelenen ve esası hakkında bir karar verilen eserlere ilişkin aynı iddialarla yapılan başvurularda yeniden bir inceleme yapılamaz. Bu halde eserlerin ve eserlere ilişkin iddiaların tamamen aynı olduğunun ilgili bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca tespit edilmesi şarttır.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 23–(1) Bu yönergede, hüküm bulunmayan hallerde ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük Madde 24–(1) Bu yönerge, İstanbul Kent Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme Madde 25–(1) Bu yönerge hükümleri, İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

(Yönerge Üniversite Senatosunun .....tarihli, ... sayılı toplantısında kabul edilmiştir.)

Yürürlük